

Bilans płatniczy Polski przed pandemią (do lutego 2020 roku) (komentarz do danych NBP)

- Luty 2020 roku jest ostatnim miesiącem przed pojawieniem się epidemii koronawirusa w Polsce, ale w bilansie płatniczym można już zauważyć pierwsze zmiany spowodowane trudnościami gospodarczymi w Chinach i krajach europejskich.
- W IV kwartale 2020 roku i w całym roku saldo obrotów bieżących było dodatnie w przeciwieństwie do dużego deficytu w porównywalnych okresach poprzedniego roku. Poprawę spowodowała nadwyżka obrotów towarowych i usług.
- W styczniu i lutym 2019 roku saldo obrotów bieżących było dodatnie, podobnie jak saldo obrotów towarowych. Zwraca uwagę słabnąca dynamika eksportu i importu w obu miesiącach w porównaniu do poprzedniego roku. Dynamika importu obniżała się jednak bardziej.
- W całym 2019 roku transfery wynagrodzeń obcokrajowców wysyłane z Polski wzrosły o 1 mld PLN mimo spadku w IV kwartale w porównaniu do IV kwartału 2018 roku.
- Napływ środków unijnych o charakterze inwestycyjnym wyniósł 20,1 mld PLN, czyli mniej niż w IV kwartale 2018 roku, ale w całym 2019 roku utrzymał się na poziomie zbliżonym do poprzedniego roku.

W 2019 roku saldo obrotów bieżących, wykorzystywane przez Komisję Europejską do wczesnej identyfikacji zagrożeń dla równowagi makroekonomicznej, znajdowało się nadal w przedziale -4 proc./+6 proc. PKB, a więc na bezpiecznym poziomie.

Poprawa **saldo obrotów bieżących** w czwartym kwartale i w całym roku była spowodowana uzyskaniem nadwyżki w obrotach towarowych i znaczącym wzrostem nadwyżki w obrotach usługowych.

W czwartym kwartale 2019 roku **saldo obrotów bieżących** było dodatnie (9,5 mld PLN czyli 1,5 proc. PKB). W tym samym kwartale 2018 roku deficyt stanowił 1,3 proc. PKB. Ta znacząca poprawa była możliwa dzięki uzyskaniu **dodatniego salda w handlu towarami**, co było spowodowane wyższym tempem wzrostu eksportu niż importu (3,9% wobec -1,6%). Dynamika polskiego eksportu obniżyła się w porównaniu do poprzednich kwartałów, do czego przyczynił się wolniejszy wzrost eksportu do krajów Unii Europejskiej związany z obniżeniem aktywności gospodarczej w tych krajach i na świecie oraz konflikty w handlu międzynarodowym i niepewność na rynkach finansowych.

W styczniu i lutym 2020 roku saldo obrotów bieżących było dodatnie, podobnie jak saldo obrotów towarowych. Zwraca uwagę malejąca dynamika eksportu i importu towarów w tych miesiącach w porównaniu do poprzednich lat. Do powstania nadwyżki w obrotach towarowych w lutym br.

przyczyniło się obniżenie importu związane ze spadkiem aktywności gospodarczej w Chinach. Nasilająca się w tym okresie epidemia koronawirusa spowodowała zakłócenia w eksporcie towarów z Chin. Jednocześnie załamanie gospodarcze w pierwszych miesiącach roku w Europie mogło wpłynąć na spowolnienie wzrostu polskiego eksportu.

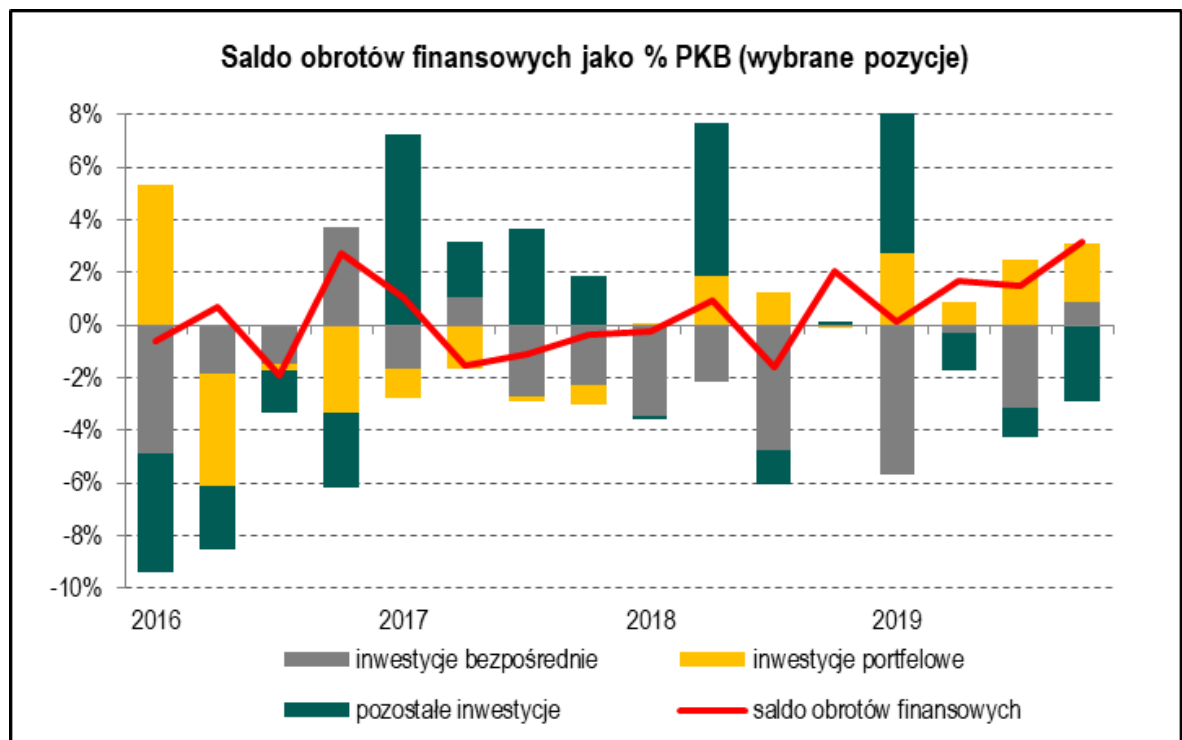
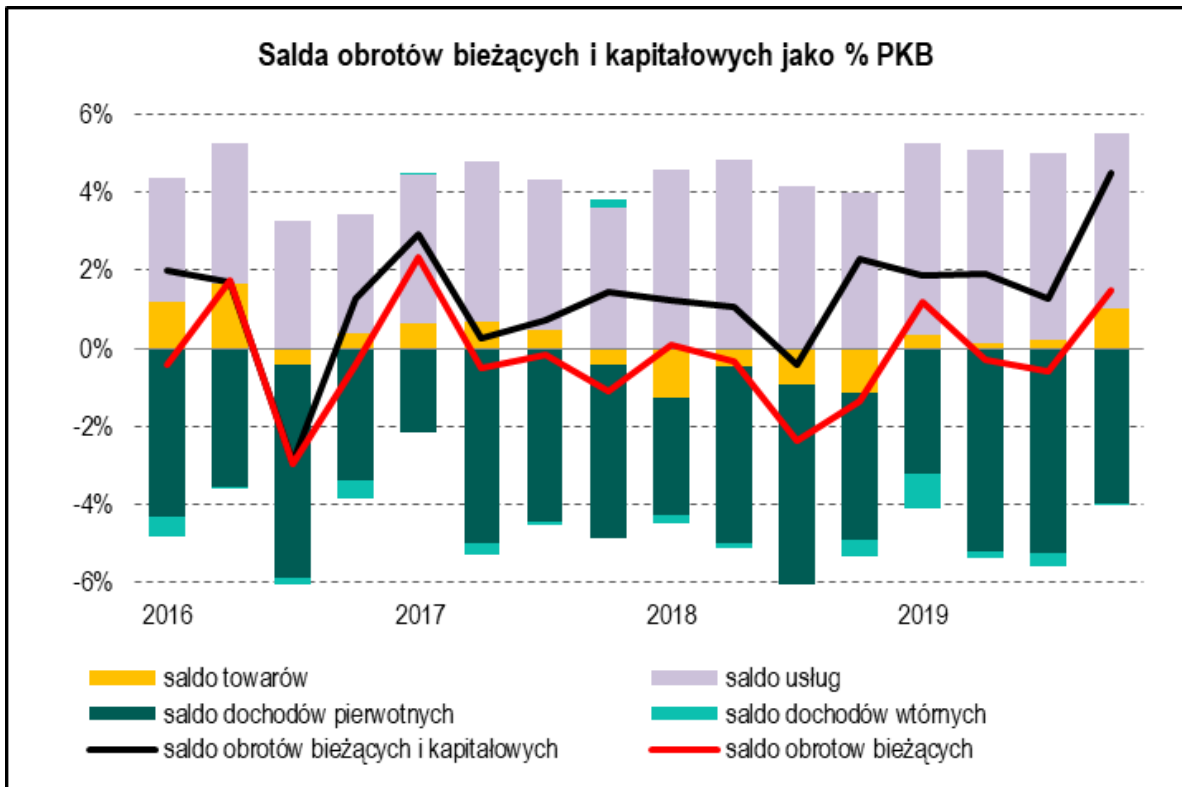
Nadwyżka w handlu usługami, podobnie jak w poprzednich kwartałach także i w całym roku, zwiększała się dzięki poprawie dodatniego salda usług transportowych oraz usług telekomunikacyjnych i biznesowych.

Deficyt dochodów pierwotnych zwiększył się w IV kwartale 2019 roku i w całym roku w porównaniu do tego samego kwartału poprzedniego roku. Przyczyniło się do tego zwiększenie dochodów inwestorów zagranicznych (zwłaszcza z inwestycji bezpośrednich) przy jednoczesnym spadku dochodów inwestorów krajowych. Środki przekazywane za granicę przez imigrantów pracujących w Polsce obniżyły się w IV kwartale 2019 roku w porównaniu do tego samego kwartału poprzedniego roku. Jednakże w całym roku deficyt nadal zwiększał się, ponieważ jednocześnie obniżyły się środki przekazywane przez emigrantów do Polski. Polska staje się już mniej interesująca dla emigrantów zarobkowych z Ukrainy w związku z poprawą sytuacji gospodarczej w tym kraju. W 2020 roku liczba pracujących w Polsce obywateli krajów spoza UE może obniżyć się po wprowadzeniu w Niemczech ułatwień dla pracowników z tych krajów. Nowym czynnikiem będzie kryzys wywołany pandemią, ale w tej chwili trudno określić w jakim kierunku będzie oddziaływał.

Napływ środków unijnych wyniósł w IV kwartale 21,4 mld PLN i w całym roku 70,5 mld PLN wobec odpowiednio 24,9 mld PLN i 67,8 mld PLN w 2018 roku. Fundusze o charakterze inwestycyjnym otrzymane z tytułu zakończonych i rozliczonych przedsięwzięć, które zostały zarejestrowane na rachunku kapitałowym bilansu płatniczego, spadły w IV kwartale do 20,2 mld PLN tzn. o 13,7 proc., ale w całym roku wzrosły do 49,2 mld PLN tzn. o 2,3 proc.

W IV kwartale i w całym 2019 roku **wzrosły aktywa zagraniczne netto Polski**. Znaczący wpływ na **saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego** wpłynęło zwiększenie poziomu oficjalnych aktywów rezerwowych. Napłynął kapitał zagraniczny (co oznacza wzrost zaangażowania inwestorów zagranicznych tzn. wzrost pasywów) z inwestycji bezpośrednich i pozostałych, ale jednocześnie odpłynął kapitał zagraniczny z inwestycji portfelowych.

Zadłużenie zagranicznego brutto Polski obniżyło się i także dzięki wzrostowi PKB relacja zadłużenia zagranicznego brutto do PKB poprawiła się do 58,7 proc. PKB na koniec 2019 roku (z 61,5% na koniec III kwartału 2019 roku). Także relacja **międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto** do PKB poprawiła się do -50,0 proc. PKB dzięki zwiększeniu aktywów i wzrostowi PKB (z -51,7% na koniec III kwartału 2019 roku). Nadal jednak Polska nie spełnia kryterium równowagi makroekonomicznej (-35 proc. PKB) w stosowanej przez Komisję Europejską Procedurze Nierównowagi Makroekonomicznej (*Macroeconomic Imbalance Procedure – MIP*), chociaż różnica stopniowo maleje.

Źródło: opracowanie IPAG na podstawie danych NBP